

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 201/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom Mgr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 CoE 131/2010-25 z 22. júna 2010 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoE 362/2010-41 zo 16. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2011 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu

majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 CoE 131/2010-25 z 22. júna 2010 a uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE 362/2010-41 zo 16. decembra 2010.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

«Na základe Zmluvy o úvere (ďalej len „Zmluva“) zo dňa 20. 04. 2005 poskytol Sťažovateľ dlžníkovi meno, priezvisko: E. H. ..., Ž. (ďalej len „dlžník“) úver vo výške 663,88 Eur... Zmluva o. i. obsahovala ustanovenia týkajúce sa povinností dlžníka z tohto úverového vzťahu t.j. povinnosť vrátiť sumu poskytnutého úveru a ďalšie poplatky. Dlžník bol povinný uhrádzať sťažovateľovi poskytnutý úver v 4-och dvojtyždňových splátkach v sume 209,12 Eur... dvojtyždenne od 04. 05. 2005.

Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu t. j. medzi sťažovateľom a jeho dlžníkom dojednané priamo v Zmluve, že splnomocnený zástupca dlžníka, ktorý bol priamo v Zmluve určený je oprávnený, v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, ktoré mu zo Zmluvy o úvere vyplývajú, vykonať právne úkony, najmä podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu. Takáto notárska zápisnica má povahu exekučného titulu.

Dlžník neuhradil dve po sebe idúce splátky, čím sa dostal do omeškania so splácaním úveru, čím sa stal v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, úver okamžite splatný. Dňa 27. 08. 2005 bola notárom spísaná notárska zápisnica; notárska zápisnica bola podpísaná určeným splnomocneným zástupcom dlžníka.

Dňa 28. 11. 2005 bol podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného Okresným súdom Žiar nad Hronom (ďalej len „Okresný súd“) dňa 09. 01. 2006 začal nútený výkon rozhodnutia, t.j. exekúcia.

Dňa 28. 10. 2009 podal sťažovateľ návrh na zmenu súdneho exekútora, ktorému bolo udelené dňa 09. 01. 2006 poverenie na výkon exekúcie.

Okresný súd ako súd vecne a miestne príslušný na rozhodovanie o exekučnej agende zvláštneho podnetu „ex officio“ bez akéhokolvek dokazovania, či predchádzajúcej výzvy k vyjadreniu sa účastníkom k návrhu súdu na neprípustnosť vykonávacieho konania uznesením zo dňa 10. 02. 2010, sp. zn. 11Er 2807/2005-16 vyhlásil exekúciu za neprípustnú. O návrhu na zmenu súdneho exekútora Okresný súd nerozhodol.

Sťažovateľ podal dňa 12. 03. 2010 odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „Krajský súd“) ako súd odvolací uznesením zo dňa 22. 06. 2010 potvrdil uznesenie Okresného súdu zo dňa 10. 02. 2010 ako vecne a právne správne.

Okresný súd následne uznesením zo dňa 20. 09. 2010 exekučné konanie zastavil. Sťažovateľ podal dňa 28. 10. 2010 odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením zo dňa 16. 12. 2010 potvrdil uznesenie Okresného súdu zo dňa 20. 09. 2010 ako vecne a právne správne.

Sťažovateľ konštatuje, že v priebehu skutkového stavu... boli porušené okresným súdom a krajským súdom jeho základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd:

... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli okresným a krajským súdom porušené aj základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z 1 Dodatkového protokolu Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ktorý bol vyhlásený v zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb. (ďalej len „Protokol 1 Dohovor“):

... Ako vyplýva z vyššie uvedeného skutkového stavu okresný súd vydal poverenie, tj. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresný súd vytvoril sťažovateľovi i povinnému právnu istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľa užívať svoj majetok - pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, t.j. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného (jediných oprávnených účastníkov exekučného konania podľa §37 EP) a súčasne bez zákonného zmocnenia, kedy exekučný poriadok nepripúšťa zahájenie konania o vyhlásení neprípustnosti exekúcie bez návrhu, zahájil konanie na vyhlásenie neprípustnosti a následne konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením týchto konaní neposkytol účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania na vyhlásenie neprípustnosti exekúcie, či konaniu o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa, ktorý zahájením konania stratil právnu istotu

a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.

Z časového hľadiska okresný súd ani krajský súd nijakým spôsobom nezdôvodnil aký verejný záujem povýšil nad verejný záujem dohľadu nad výkonom exekúcie a prečo práve v tomto okamžiku zahájil okresný súd konanie na vyhlásenie neprípustnosti a následne zastavenie exekúcie, keďže návrh na zmenu exekútora nepredvída vyhlásenie exekúcie za neprípustnú ani jej zastavenie ani nové skúmanie podmienok na vykonanie exekúcie, tj. či v období od vydania poverenia na vykonanie exekúcie do zahájenia konania na vyhlásenie neprípustnosti a následne zastavenia exekúcie sa zmenili akékoľvek zákonné alebo iné podmienky pre výkon tejto exekúcie a/alebo exekútor porušil akúkoľvek povinnosť uloženú mu exekučným poriadkom.

Domnievame sa, že cieľom oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu vyplývajúce z príslušných ustanovení exekučného poriadku je chrániť verejný záujem ochraňujúci účastníkov exekúcie pred nezákonnou činnosťou exekútora v exekučnom konaní. Účelom tohto oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu nemohlo byť oprávnenie takéhoto súdu nahradiť vôľu oprávneného alebo povinného v exekučnom konaní, keďže obe strany majú exekučným poriadkom garantované rovné postavenie, t.j. povinný mohol zahájiť toto konanie na zastavenie exekúcie na svoj návrh a nebolo potreba, aby súd konanie zahajoval bez návrhu. ...

Ďalším porušením okresného súdu a krajského súdu v priebehu konania na vyhlásenie neprípustnosti a následne konania na zastavenie exekúcie, vyplývajúce z odôvodnenia predmetných rozhodnutí, je vykonanie dokazovania z vlastného podnetu a bez znalosti vôle účastníkov konania, a to opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä predmetnej zmluvy o úvere. V priebehu týchto konaní súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v týchto konaniach, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a následne exekúciu zastaviť. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.

Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne k vôli týchto účastníkov, kedy napr. povinný si je vedomý a má záujem plniť

si svoje povinnosti voči sťažovateľovi formou núteného výkonu práva, t.j. exekúcie, ale súd týmto konaním vyhlásenie neprípustnosti a následne zastavenie exekúcie bez návrhu a dokazovania toto právo bez znalosti vôle povinnému odoberie a exekúciu vyhlási za neprípustnú a následne zastaví ako v tomto prípade pričom, ale povinnosť dlžníka plniť zostáva zachovaná spolu s povinnosťou hradiť príslušenstvo a istinu tejto pohľadávky, čím sa zvyšuje celkový záväzok povinného.

Na záver okresný súd a krajský súd svojimi rozhodnutiami zlomili právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľa a aj ich oprávnené očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných povinností a porušením základných práv a slobôd...

V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojím rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľa pokojne užívať svoj majetok.

V prvom rade je potrebné definovať pojem „majetok“ vo vzťahu k sťažovateľovi. Na základe štandardného zmluvného vzťahu vznikol medzi sťažovateľom a treťou osobou právny vzťah, ktorého predmetom bola povinnosť sťažovateľa poskytnúť dojednané finančné prostriedky tretej osobe a tretia osoba (dlžník) bola povinná uhrádzať (vracať tieto finančné prostriedky) sťažovateľovi v dojednaných splátkach, vrátane úrokov a ďalších poplatkov.

V prípade neplnenia povinností zo strany dlžníka (t.j. nesplácania úveru) bola zriadená notárska zápisnica ako zákonom predvídaný exekučný titul, na základe ktorého bol sťažovateľ oprávnený pristúpiť k nútenému výkonu práva vyplývajúceho z exekučného titulu. Tento spôsob realizácie vlastníckeho práva k pohľadávke sťažovateľa z úveru dokonca posilnil právo sťažovateľa na pokojné užívanie svojho majetku vo forme právnej ochrany v rámci exekučného konania pod dohľadom súdu. ...

Sťažovateľ má za to, že na základe zmluvy o úvere mu vznikol nárok na vrátenie peňažných prostriedkov osobou, ktorej úver poskytol. Tento nárok nebol nikdy spochybnený, naopak posilnený ochranou v rámci exekučného konania pod dohľad súdu vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ tak vlastnil majetok („posession“ „bien“) v zmysle Protokolu I Dohovoru, nakoľko išlo o existujúce (reálne) právo (ktoré vzniklo na základe bilaterálneho právneho úkonu - zmluvy, ktorej platnosť nebola účastníkmi ani súdnym orgánom spochybnená) a dokonca realizoval toto svoje právo pod

dohľadom súdu. Ako Európsky súd pre ľudské práva uvádza inter alia v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Gasus Dossier und Fördertechnik, „pojmem vlastníctvo má autonómny význam, ktorý sa neobmedzuje na vlastníctvo hmotných vecí (statkov), práva a záujmy predstavujúce aktíva môžu byť považované za vlastníctvo.“ V prípade sťažovateľa nejde o žiadne fiktívne právo, ktorého existencia by mala byť určená dodatočne alebo existencia nároku by mohla byť spochybnená.

Rozhodnutia súdov však boli vydané vo fáze exekučného konania, t.j. núteného výkonu práva sťažovateľa pod dohľadom súdu. Pokiaľ postupom vnútroštátnych orgánov nedochádza k zásahu do ekonomickej hodnoty, Protokol 1 Dohovoru nie je ratione materiae aplikovateľný. A contrario, kde postupom vnútroštátneho orgánu dochádza k zásahu do ekonomickej hodnoty, Protokol 1, vlastníctvu sa priznáva ochrana podľa Protokolu 1 Dohovoru...

Podľa názoru sťažovateľa, v posudzovanom prípade, došlo k zásahu do jeho práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý sťažovateľovi vznikol, na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu. Uvedený zásah do vlastníckych práv sťažovateľa nie je v súlade s požiadavkami Protokolu 1 Dohovoru druhej vety a predstavuje zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľa resp. predstavuje de facto zbavenie vlastníctva. Zásah do práva pokojne užívať majetok musí spĺňať, v zmysle Protokolu 1 Dohovoru a konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva 3 podmienky, a to aby i) bol zásah vykonaný vo verejnom záujme, ii) zásah bol primeraný sledovanému cieľu a iii) bol uskutočnený na základe zákona.

Podľa názoru sťažovateľa v tomto prípade nebola stricto sensu splnená žiadna z vyššie uvedených podmienok. Pokiaľ ide o vykonanie zásahu vo verejnom záujme, v posudzovanom prípade, kedy súdy z vlastného podnetu zasiahnu do výkonu rozhodnutia takým spôsobom, že zmariť možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky zo štandardného obchodno-právneho vzťahu, nie je možné považovať za zásah vo verejnom záujme. Podľa názoru sťažovateľa však v danom prípade úplne absentuje požiadavka verejného záujmu. Nie je totiž možné považovať za otázku verejného záujmu znemožnenie vymožiteľnosti pohľadávky v prebiehajúcim exekučnom konaní bez návrhu povinného, ktorá má svoj základ vo vzťahu súkromno-právnej povahy. ...

Pokiaľ ide o požiadavku proporcionality, t. j. či je zásah primeraný sledovanému cieľu (kedy zásahom sa rozumie zastavenie exekučného konania), sťažovateľ má za to, že zásah (zo strany súdu nie je primeraný sledovanému cieľu). V prvom rade je potrebné podľa názoru sťažovateľa uviesť, že nie je vôbec zrejmé aký sledovaný cieľ mal byť súdom sledovaný. Pokiaľ by ním mala byť domnelá ochrana spotrebiteľa, sťažovateľ má za to, že prípad nespadá do rámca ochrany spotrebiteľov. Navyše, je opätovne potrebné zdôrazniť to, že zásahom sa mári možnosť veriteľa (t. j. sťažovateľa) na uspokojenie jeho pohľadávky vzniknutej zo štandardného zmluvného a obchodnoprávneho vzťahu. Ak by aj mal súd za to, že určité dojednania sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, súd musí, podľa názoru sťažovateľa postupovať tak, aby neznemožnil výkon sťažovateľovho práva. Inak povedané zastavením vykonávacieho (exekučného) konania nemôže byť sťažovateľ ako veriteľ ukrátený. Ak je postupom všeobecného súdu znemožnené vymoženie určitej sumy, ktorá pre sťažovateľa predstavuje pohľadávku, takýto postup je v rozpore s Protokolom 1 Dohovoru.

Podľa názoru sťažovateľa, tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania (v rámci rozhodovania o zmene osoby súdneho exekútora), tak, že exekučné konania bez ďalšieho zastavil, porušili právo sťažovateľa vlastníť majetok v zmysle Protokolu 1 Dohovoru.»

Sťažovateľka nepodanie dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku odôvodnila tým, že podľa tohto ustanovenia dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom... v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde, pričom istinu v tejto veci tvorí 663,88 €.

Ako ďalší dôvod nepodania dovolania v súlade s § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku sťažovateľka uviedla, že nepovažovala dovolanie za účinný právny prostriedok nápravy s ohľadom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v obdobných konaniach, napr. sp. zn. 30 Cdo 164/1996, sp. zn. 3 Cdo 236/2004.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo spoločnosti P., s.r.o. na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 13CoE 131/2010-25 zo dňa 22.06.2010 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16CoE 362/2010-41 zo dňa 16.12.2010.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 13CoE 131/2010-25 zo dňa 22.06.2010 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16CoE 362/2010-41 zo dňa 16.12.2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva spoločnosti P., s.r.o. primerané finančné zadostučinenie v peniazoch v sume 4931,61 Eur (148569,69 Sk), ktoré mu zaplatí krajský súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia...

4. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť spoločnosti P., s.r.o. trovy právneho zastúpenia v sume 403,50 EUR s DPH (za dva úkony právnej služby každý za 201,75 EUR s DPH) na účet právneho zástupcu J. H.,... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka sťažnosťou podanou ústavnému súdu vyjadruje svoju nespokojnosť s uzneseniami krajského súdu č. k. 13 CoE 131/2010-25 z 22. júna 2010 a č. k. 16 CoE 362/2010-41 zo 16. decembra 2010, ktorými podľa nej malo byť zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces a do jej vlastníckeho práva, keďže týmto rozhodnutím krajský súd potvrdil zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania v prospech oprávnenej sťažovateľky, čím jej mal uprieť právo na vrátenie majetku od povinnej (dlžníčky), ktorý jej sťažovateľka poskytla.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či sú, alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Krajský súd svoje rozhodnutia č. k. 16 CoE 362/2010-41 zo 16. decembra 2010, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 11 Er 2807/2005-30 z 20. septembra 2010, ktorým tento súd vyhlásil exekúciu vedenú pod sp. zn. EX 3557/05 za neprípustnú, odôvodnil takto:

„Napadnutým uznesením okresný súd exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi JUDr. J. Ď. trovy exekúcie vo výške 25,14 € do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia.

Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) oprávnený, a to z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Žiar riad Hronom č. k. 11Er/2807/2005-16 zo dňa 10. februára 2010, ktorým okresný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú. Uznesenie okresného súdu žiadal zrušiť v celom rozsahu.

Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v medziach podaného odvolania v súlade s ust. § 212 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Okresný súd správne zastavil exekúciu podľa §57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, potom, čo vyhlásil exekúciu za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý

exekúciu nemožno vykonať. V ďalšom odvolací súd poukazuje na dôvody napadnutého uznesenia na to, že námietky, ktoré vyslovil odvolateľ v odvolaní, boli predmetom prejednávania pred odvolacím súdom, ktorý o nich aj rozhodol v uznesení, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú, a to uznesením č. k. 13CoE/131/2010 - 25 zo dňa 22. júna 2010.

Pokiaľ prvostupňový súd exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g) O, s. p., pretože vyhlásil exekúciu za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, po vyhlásení exekúcie za neprípustnú nemal inú možnosť ako exekúciu zastaviť.

Odvolací súd poukazuje aj na dôvody uznesenia okresného súdu o náhrade trov exekúcie, s ktorými sa taktiež v celom rozsahu stotožňuje. “

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia č. k. 13 CoE 131/2010-25 zo 16. decembra 2010, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 11 Er/2807/2005-30 z 20. septembra 2010, uviedol:

«Napadnutým uznesením okresný súd exekúciu vyhlásil za neprípustnú a opomenul rozhodnúť o zastavení exekúcie a o náhrade trov exekúcie. V odôvodnení uviedol, že oprávnený a povinný uzavreli zmluvu o úvere. Súčasťou zmluvy o úvere bolo aj splnomocnenie, ktorým „povinný splnomocnil advokáta na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu“. Pri uzavieraní zmluvy o úvere ale povinný nemal možnosť voľby výberu zástupcu, pretože zo zmluvy je zrejmé, že bola použitá predtlač vyhotovená oprávneným. Osoba splnomocneného advokáta bola vopred určená. Udelenie takéhoto plnomocenstva nerešpektuje základný predpoklad jeho udelenia a to, že splnomocnenec bude presadzovať a hájiť záujem povinného, tiež aj slobodnú vôľu pri výbere splnomocnenca splnomocniteľom. Záujmy splnomocneného advokáta sú potom v rozpore so záujmami povinného. Dohoda o plnomocenstve je absolútne neplatná. Advokát preto nemohol zastupovať povinného pri spisovaní notárskej zápisnice ako exekučného titulu, čím táto neobsahuje jednu z materiálnych podmienok vykonateľnosti a to súhlas povinného s vykonateľnosťou.

Oprávnený v podanom odvolaní uviedol, že súd nezamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Súd už teda preskúmal exekučný titul a tento uznal za „súladný“ a udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Povinný ako dlžník mohol kedykoľvek po uzatvorení zmluvy o úvere udelené plnomocenstvo odvolať, čo neurobil. Právny úkon bol urobený v kvalifikovanej forme, vo forme notárskej zápisnice. Táto obsahuje výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku. Rozhodnutie súdu bude znamenať zmenu skutkového a právneho stavu. Oprávnený si už nebude môcť zabezpečiť iný exekučný titul. Jeho pohľadávka bude premlčaná. Žiadal uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP prejednal a uznesenie okresného podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil z týchto dôvodov.

Aj keď okresný súd opomenul rozhodnúť o zastavení exekúcie a o náhrade trov exekúcie, nejde o také vady, pre ktoré by malo byť uznesenie zrušené (§ 212 ods. 3 OSP), keď inak je vecne správne.

Oprávnený a povinný uzavreli dňa 20. 04. 2005 „Zmluvu o úvere“... ako tzv. formulárovú zmluvu. Jej súčasťou je aj „Splnomocnenie“, ktorým povinný dal advokátovi Mgr. T. K., okrem iného, oprávnenie „na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t j., aby v mojom mene uznal môj záväzok z úveru vyššie uvedeného“. V čase uzavretia úverovej zmluvy nemal ale oprávnený žiadny právny dôvod trvať na tom, aby povinný dal plnomocenstvo splnomocnencovi (zástupcovi) vybranému oprávneným na právny úkon, ktorý v budúcnosti môže ale aj nemusí byť potrebné urobiť a to len so súhlasom povinného (dobrovoľne). Táto časť zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou a preto je neplatná (§52 a § 53 OZ) Povinný teda platne nesplnomocnil Mgr. T. K. svojím zastupovaním.

Odvolačí súd uznesenie okresného súdu potvrdil. Okresný súd musí ešte rozhodnúť o zastavení, exekúcie a o náhrade trov exekúcie.

Pokiaľ oprávnený v odvolaní poukazuje na skutočnosť, že exekučný súd už skúmal exekučný titul v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 zákona číslo 233/1995 Z. z. a nezistil rozpor žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie so zákonom, táto nie je prekážkou, aby exekučný súd kedykoľvek v priebehu exekúcie zisťoval, či trvajú podmienky exekúcie. Ak zistí, že tomu tak nie je, rozhodne o zastavení exekúcie aj bez návrhu (§ 58 ods. 1 uvedeného zákona).»

Z citovanej časti odôvodnení napadnutých uznesení krajského súdu vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom Okresného súdu Žiar nad Hronom vyjadreným v jeho uvedených uzneseniach, ktorý svoje rozhodnutia o zastavení exekučného konania založil na § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania exekučného súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého „Exekúciu súd zastaví ak... g) exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať“. Jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania. Vzhľadom na už uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery krajského súdu vyjadrené v napadnutých uzneseniach považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý by mohol mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd poukazuje na § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu.

Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, okamih (čas), kedy tak má alebo môže urobiť, nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z obligatórných dôvodov zastavenia exekúcie je totiž v súlade s už citovaným ustanovením § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyhlásenie exekúcie súdom za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

V okolnostiach prípadu ústavný súd, vzhľadom na už uvedené, považuje právne názory vyjadrené v napadnutých uzneseniach krajského súdu týkajúce sa možnosti zastaviť konanie v exekučných veciach, t. j. týkajúce sa právnej podstaty sťažnosti sťažovateľky, z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ich v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne.

Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu nemohlo dôjsť napadnutými uzneseniami krajského súdu k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a obsahom práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2011